

Ginekoloģisko pacienšu viedokļi par plānotās histerektomijas ietekmi uz turpmāko reproduktīvo un seksuālo funkciju

Ieva Briedīte^{1,2}, Gunta Ancāne³, Nellija Lietuviete²

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Dzemdniecības un ginekoloģijas katedra, Latvija

² Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, stacionārs "Gaiļezers", Ginekoloģijas klīnika, Latvija

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Psihosomatiskās medicīnas un
psihoterapijas katedra un klīnika, Latvija

II

Ievads. Pēc ārsta slēdziena par plānotas histerektomijas nepieciešamību pacientēm parasti rodas jautājumi un neskaidrības par operāciju un pēcoperācijas izmaiņām ķermenī. Histerektomijai var būt gan fizioloģiska, gan psiholoģiska rakstura ietekme uz sievietes turpmāko dzīvi. Dzemdes zaudēšana var likt justies sievietei mazāk sievišķīgai un radīt izjūtas, kas saistās ar seksuālās pievilcības mazināšanos. Joprojām nav precīzu datu un vienota viedokļa par patieso histerektomijas ietekmi uz seksualitāti; pētījumu dati ir pretrunīgi. Visticamāk, sievietes pēc histerektomijas nezaudē ne savu seksuālo pievilcību un iekāri, ne arī savu sievišķo ārējo izskatu.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija apkopot pacienšu viedokļus un bažas, kas saistītas ar iespējamām izmaiņām ķermenī pēc paredzētās histerektomijas. Pētījumā tika iesaistītas 54 plaša spektra ginekoloģijas klīnikas patientes, kam neonekoloģisku indikāciju dēļ bija paredzēta plānveida histerektomija bez piedēkļiem. Iesaistīšanas kritēriji: plānota atbilstoša operācija, vecums 18–50 gadi, brīvprātīgi piekrit piedalīties. Patientes tika aptaujātas dienu pirms plānotās operācijas, un atbildes tika apkopotas strukturētā anketā. Pētījums tika saskaņots Rīgas Stradiņa universitātes Ētikas komitejā.

Rezultāti. Visas aptaujātās patientes bija domājušas par to, kā histerektomija ietekmēs viņu turpmāko dzīvi. 75,93% bija noraizējušās, ka operācija varētu negatīvi ietekmēt viņu turpmāko dzīvi, 59,26% bija jautājušas citām sievietēm ar histerektomijas pieredzi par izmaiņām pēc operācijas, 51,85% bija meklējušas informāciju un atbildes internetā, 87,04% vēlējās saņemt vairāk informācijas no ginekologa. 51,85% uzskatīja, ka bez dzemdes viņas jutīsies mazāk sievišķīgas, 59,26% uztraucās, ka partneriem viņas šķitīs mazāk sievišķīgas. 31,48% domāja, ka viņu seksuālā dzīve pēc operācijas pasliktināsies, 27,78% domāja, ka seksuālā dzīve nemainīsies, 22,22% domāja, ka seksuālā dzīve uzlabosies. 68,52% bija regulāri seksuālie partneri, 56,76% no viņām bija tikai daļēji izstāstījušas saviem partneriem par operāciju, 24,32% vispār nebija stāstījušas partneriem par gaidāmo operāciju, 18,92% bija izstāstījušas pilnībā. 14,81% bija noraizējušās par ķermeņa 'attīrīšanos', ja nebūs menstruāciju, 20,37% domāja, ka viņām būs agrāki un smagāki menopauzālie simptomi, 29,63% domāja, ka viņām būs jālieto hormonu aizstājterapija pēc operācijas, 5,56% nebija pārliecinātas, vai pēc operācijas drīkstēs pārtraukt lietot kontracepciju.

Secinājumi. Histerektomijas ietekme uz turpmāko dzīvi pacientēm ir ļoti būtiska, viņas vēlas saņemt vairāk informācijas no ginekologa. Patientes baidās no operācijas negatīvās ietekmes un nav gatavas atklāti runāt ar saviem partneriem. Dienu pirms histerektomijas joprojām ir aktuāli mīti un šaubas. Ginekologiem vajadzētu aktīvāk pārrunāt ar pacientēm plānoto operāciju un iespējamās izmaiņas pēc operācijas.